Своєчасно отримана інформація у вигляді оцінки, відзив щодо його праці, документи, що фіксують результати діяльності педагога – все це дозволяє йому визначити правильність або помилковість його дій, порівняти себе з колегами, отримати «погляд з боку», побачити певні прогалини, визначити проблемні місця в професійній діяльності, порівняти себе з колегами, перейняти кращий досвід.

Підсумовуючи зазначимо, що розглянуті принципи професійного розвитку викладача закладу професійної освіти можуть бути доповнені та деталізовані щодо особливостей викладання окремих дисциплін. Загальним залишається розуміння того, що професійний розвиток – це складний, безперервний, багатоплановий процес, який супроводжується якісними змінами в особистості викладача, безпосередньо вливає на вдосконалення професійної майстерності та формування конкурентоздатного професіонала. Сьогодні надзвичайно гостро постала потреба в професіоналах, які здатні опановувати власну поведінку, формувати систему власного саморозвитку й самовдосконалення, що здатні вибудовувати продуктивні стратегії конструювання нового досвіду в кризових життєвих ситуаціях та в сучасному світі в цілому.

Список використаної літератури

1. Купрієвич В.О. Особливості мотивації професійного самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів. *Вісник післядипломної освіти*: зб. наук. праць / НАПН України ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; гол. ред. В.В. Олійник; редкол.: О.Л. Ануфрієва [та ін.]. Київ. АТОПОЛ ГРУП, 2017. Вип. 3(32). 156 с. С. 51 - 61.

2. Сергеєва Л.М. Практики безперервного вдосконалення педагогічного персоналу. *Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівеччини*. Випуск 3. Чернівці. 2019. С. 38–42.

3. Український педагогічний словник / гол. ред. С. Головко. Київ. Либідь. 1997. 373 с.

4. Хоржевська І. М. Професіоналізм та професійний розвиток особистості. *Наука і освіта*. 2016. №11. 55–60.

Кучерак Ірина Володимирівна,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри методики професійної освіти
та соціально-гуманітарних дисциплін
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Останні десятиліття в Україні ознаменувалися низкою освітніх реформ, поміж яких – впровадження інклюзивного навчання як особливої філософії освіти, що забезпечує рівноправний доступ до навчання та реалізацію

природного потенціалу кожного здобувача освіти незалежно від особливостей розвитку та наявних психофізичних порушень.

Впровадження інклюзивного навчання – достатньо складне завдання, яке потребує не лише удосконалення нормативно-правового забезпечення, але й оновлення матеріально-технічної бази освітніх закладів, належної фінансової підтримки і, безперечно, забезпечення відповідного рівня підготовки педагогічних працівників. Останнє потребує особливо пильної уваги, адже до цього часу педагоги не мали досвіду навчання учнів із особливими освітніми потребами. Відповідно, з'являється потреба у перегляді самого поняття педагогічної майстерності як найвищого рівня педагогічної діяльності. Адже відтепер вагомою складовою педагогічної майстерності учителя постає інклюзивна компетентність.

Теоретичні і практичні аспекти формування інклюзивної компетентності педагога послужили предметом вивчення багатьох досліджень науковців. Поміж ними – О. Казачінер, Н. Фіголь, Ю. Бойчук, О. Савицька, З. Удович, І. Калініченко. Проте, зважаючи на аналіз наукової літератури та практику впровадження інклюзії в практику освітніх закладів, доводиться констатувати необхідність у додатковому вивченню даного питання, особливо, зважаючи на оновлення законодавчої бази. Означене зумовлює актуальність порушеної проблеми та вибір теми дослідження.

У науковій літературі інклюзивну компетентність розглядають як інтегральну якість особистості, важливу складову якості підготовки фахівців, що поєднує декілька компонентів – когнітивно-операційний, мотиваційно-ціннісний, рефлексивно-оцінний[1; с. 69]. Розглянемо більш детально кожен із перелічених компонентів.

Когнітивно-операційний: для забезпечення високого рівня інклюзивної компетентності важливим є наявність цілої низки знань, умінь та навичок. Насамперед, це знання законодавчої бази, що регламентує організацію інклюзивного навчання в Україні, низки міжнародних документів, що стосуються інклюзії та є ратифікованими у нашій державі.

Мотиваційно-ціннісний: важливим є формування мотиваційно-ціннісного компоненту інклюзивної компетентності, що забезпечує спрямованість на досягнення ефективності інклюзивного навчання завдяки сформованим мотивам та ціннісним орієнтирам здійснення педагогічної діяльності.

Рефлексивно оцінний: не менш вагомим постає уміння адекватно оцінювати власну діяльність задля внесення відповідних корективів та уникнення ймовірних помилок і складнощів.

Інклюзивна компетентість – вимога часу, те, без чого неможливо забезпечити ефективне інклюзивне навчання. Адже, незважаючи на впровадження інновацій та розвиток науково-технічного процесу, у центрі освітнього процесу завжди залишається особистість учителя. Саме від нього залежить значною мірою успіх чи провал інклюзивних процесів.

Дане дослідження не охоплює повноти висвітлення порушеної тематики. Перспективи подальших наукових розвідок у даному напрямі вбачаємо у

розробленні навчально-методичних рекомендацій для фахівців транспортної сфери щодо адаптації та модифікації навчальних програм задля реалізації індивідуальних освітніх траєкторій осіб з ООП.

Список використаної літератури

1. Бовкуш К.П. Основні засади формування інклюзивної компетентності педагога/ К. Бовкуш //Молодий вчений. №7(10). 2014. С. 158-159

2. Бойчук Ю. Д. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я: монографія / Ю. Д. Бойчук, О. С. Бородіна, О. М. Микитюк ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди .Харків : ХНПУ, 2015. 117 с.

3. Кучерак І.В. Інклюзивна компетентність як основа якості підготовки фахівців транспортної галузі // Інноваційні технології при підготовці фахівців транспортної галузі: електронний зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної. конференції, м. Біла Церква, 30 вересня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка, І.В. Кучерак. Біла Церква: БІНПО ДЗВО УМО НАПН України, 2021. 108 с, с. 58-61

Кучма Олександр Іванович,
кандидат технічних наук, с.н.с. кафедри загальнотехнічних дисциплін та професійного навчання Криворізького державного педагогічного університету;
Лукаш Василь Іванович,
старший викладач кафедри загальнотехнічних дисциплін та професійного навчання Криворізького державного педагогічного університету

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Підготовка фахівців другого магістерського рівня за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання і технології) охоплює й формування в них здатності та спроможності до викладацької діяльності у закладах професійної, фахової передвищої та вищої освіти. Зважаючи на напрям підготовки, освітньо-професійна програма за цим напрямом у Криворізькому державному педагогічному університеті спрямовується й на формування педагогічної майстерності у викладанні загальнотехнічних та спеціальних (автосправа й конструювання одягу) дисциплін. Це завдання зумовлює включення до змісту професійної підготовки як окремих навчальних дисциплін, так і особливих методів і педагогічних технологій, безпосередньо націлених на формування методичної компетентності майбутнього викладача.

Навчальна дисципліна «Методика викладання загальнотехнічних дисциплін та виробничих технологій» передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців ступеня магістра за освітньою програмою «Середня освіта (Трудове навчання і технології)». Вона пов'язана із загальнотехнічними дисциплінами, які складають основу для викладання трудового навчання і технологій у старшій профільній школі («Нарисна геометрія і креслення», «Технології конструкційних матеріалів», «Технічна